

дослідження), при запровадженні відповідних профілактичних заходів з оздоровлення та застосування якісних стандартів надання медичних послуг, при відповідях на питання біологічної безпеки та біологічного захисту. Ефективна діяльність у сфері охорони здоров'я передбачає здатність фахівця швидко адаптуватись до нової ситуації, виконувати свої функції як у звичайних, так і в екстремальних умовах, аналізувати й миттєво приймати рішення, розв'язувати складні нетипові завдання, прогнозувати наслідки своїх дій та ін. Такі вміння і навички, як показує практика, можна розвинути лише в умовах, максимально наближених до реальних, тобто на прикладі конкретних ситуацій, використовуючи в професійній освіті методи ситуативного навчання. Основною ознакою методу розв'язування ситуативних задач і вправ є те, що студент, маючи усі необхідні дані, не може отримати результат безпосередньо з пізнавальних завдань, для цього необхідно перетворити ці дані й самостійно виконати з ними ряд практичних і розумових операцій у певній послідовності. Методика розробки ситуаційних завдань базується на певних кроках та формуванні кейсів:

Крок 1. Обираємо компетенції, які хочемо оцінити

Крок 2. Формулюємо лінію сюжету (ситуацію)

Крок 3. Описуємо, через що виникає проблема

Крок 4. Констатуємо, у чому конфлікт або проблема

Крок 5. Ставимо запитання і формулюємо завдання

Щоб студент міг легко зрозуміти суть ситуації, а найголовніше — своє завдання, кейс зазвичай складається з трьох головних блоків:

- опис (сюжет, учасники, проблема)
- спонукання до дії (стимул для прийняття рішення)
- формулювання завдання (завдання).

Метод дозволяє краще зрозуміти мету заняття; вдало провести мотивацію; полегшити вивчення матеріалу за дисципліною, що базується на принципах етики та деонтології, як вчення про моральні норми і правила, що визначають складні питання цінності життя людини, моральні аспекти втручання в репродукцію людини, проблеми трансплантології, етичні питання при проведенні біомедичних досліджень, знання нормативно-правових документів про захист прав і переваги людини в зв'язку з використанням досягнень в біології, медицині; етичні проблеми біотехнологій подвійного використання та інші.

Висновки. Таким чином, аналіз ситуативних завдань у підготовці майбутніх фахівців охорони здоров'я створює умови для інтелектуального розвитку та самореалізації особистості, дозволяє моделювати професійні ситуації, оцінювати дії колег та свою власну поведінку, занурюватися в реальну атмосферу ділового співробітництва. Знання та уміння набувають для студентів особистісного смислу та трансформуються у компоненти професійної культури тоді, коли засвоюються ними у професійному контексті. Використання методів ситуативного моделювання у формуванні професійної культури майбутніх фахівців охорони здоров'я цілком доцільне й ефективне.

ПСИХОЛОГІЧНІ ІГРИ У ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ (ЗА ТРАНЗАКТНИМ АНАЛІЗОМ Е. БЕРНА)

Лаврент'єв М.А.

Науковий керівник: доц. Альохіна Н.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vbas321@gmail.com

Вступ. Ерік Берн, Ян Стюарт та інші психологи, які створили і розвивали метод трансакційного аналізу, сформулювали таке явище у взаємовідносинах між людьми, як

психологічні ігри. Вони використовуються нами для структуризації часу, отримання екзистенціального задоволення та ще багато для чого іншого. Немає нічого поганого в тому, що люди грають, це частина нашого Я, але не всі ігри є конструктивними, деякі за них призводять до знищення взаємовідносин, а іноді і до загибелі гравця. Також ще не всі вони були описані. Отже, актуальним є пошук і вивчення нових ігор.

Мета дослідження. Виявити та виконати детальний аналіз нових психологічних ігор під час міжособистісної взаємодії студентів.

Матеріали та методи. Задля досягнення мети ми звернулися до методу спостереження та трансакційного аналізу, а також до опитувальника «Дитина, Дорослий, Батько» для визначення рольових позицій в міжособистісних стосунках за Е. Берном. Дослідження проводилося серед студентів 2 курсу освітньої програми «Біотехнологія» під час спілкування у межах освітнього процесу.

Результати дослідження. Ефективність спілкування людей, згідно транзактного аналізу, багато в чому зумовлена актуальним Его-станом особистостей, які знаходяться у безпосередній взаємодії. У підході Еріка Берна щодо структури особистості відокремлюється в людині три стани Его:

- Его-стан Дитини – містить всі спонукання, які виникають у дитини природним чином. Він також містить запис ранніх дитячих переживань, реакцій і позицій щодо себе та інших та виражається, як «старе» (архаїчне) поведінка дитинства. Его-стан Дитини відповідає також за творчі прояви особистості;
- Его-стан Дорослого – не залежить від віку особистості. Вона орієнтована на сприйняття поточної реальності і на одержання об'єктивної інформації, є організованим, добре пристосованим, спритним і діє, вивчаючи реальність, оцінюючи свої можливості і спокійно розраховуючи;
- Его-стан Батька – містить установки і поведінку, перейняті ззовні, у першу чергу – від батьків. Зовні вони часто виражаються в упередженнях, критичному і турботливому поводженні стосовно інших. Внутрішньо переживаються як старі батьківські повчання, які продовжують впливати на нашого внутрішнього Дитину.

Спостереження за спілкуванням студентів під час практичних занять дозволило нам виявити, що одна з досліджуваних застосовує у взаємодії з іншими студентами вид гри, який не описується Е. Берном. Під час проведення тестування з цією студентки було виявлено, що у досліджуваної переважає Его-стан Дитини, а Его-стан Батька пригнічений.

Виявлену психологічну гру ми назвали «Якщо не ти, то хто?» і віднесли до ігор подружнього типу. Нова гра є спорідненою до «Це все через тебе!», за своїм характером є деструктивною, має свої відмітні риси, такі як стан Его гравців, ходи, які вони роблять під час партії, виграш, який отримує ініціатор. В залежності від рівня гравців фінал «Якщо не ти, то хто?» може швидко перетворюватись у початок нової гри, як наприклад «Дивись, як я намагався», «Це все через тебе» чи «Боржник». Окрім цього, також був проведений покроковий аналіз цієї гри.

Висновки. Питання психологічних особливостей міжособистісної взаємодії, умов її ефективності і результативності потребують постійної уваги дослідників. Значний внесок у вивчення інтерактивної сторони спілкування зробив Е. Берн у теорії транзактного аналізу, зокрема в дослідженнях психологічних ігор, описавши їх структуру, умови застосування, різновиди. Але багатогранність людських відносин і стосунків зумовлює пошук і детальне вивчення нових психологічних ігор як форми міжособистісної взаємодії.